

Toimija	Tehtävä/Rooli	Asema ikääntyvien liikunnassa	Toimintatavat/vaikutus
Kunta			
Liikuntatoimi	Kehittää paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukea kansalaistoimintaa, tarjota liikuntapaikkoja ja järjestää liikuntaa ottaen huomioon erityisryhmät	Useimmissa kunnissa suurin yksittäinen ikäihmisten liikunnan järjestäjä. Kuntien erityisliikunnasta lähes puolet kohdistuu ikäihmisten ohjattuun ryhmätoimintaan, ja noin joka kuudes yli 65- vuotias osallistuu ohjattuun ikäihmisten liikuntaan. (Leinonen ja Havas 2008)	<ul style="list-style-type: none"> • toimii itsenäisesti ja yhteistyökumppaneiden kanssa • jakaa taloudellisia avustuksia ja tarjoaa liikuntapaikkoja sekä välineitä järjestöille • nk. seniorikortit kunnan liikuntatiloihin
Sosiaali- ja terveystoimi	Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen	Yli puolessa Suomen kunnista järjestää ohjattua liikuntaa iäkkäille. Lisäksi järjestää ravitsemusneuvontaa ja voi ohjata liikuntatoimeen.	<ul style="list-style-type: none"> • itse tuotettua ryhmä- ja yksilömuotoista kuntoutusta (allas-, kuntosali- ja voima-tasapainoharjoittelua). • apuvälineiden lainaus, käyttöopastus ja huolto • saattaa sisältää määräaikaista terveystarkastuksia tai matalan kynnyksen terveysneuvontaa. • toiminta tavoittaa myös huonokuntoisia ja liikuntaa harrastamattomia ikääntyneitä
Tekninen toimi	Maankäytön suunnittelu, rakentaminen ja liikenneratkaisut		<ul style="list-style-type: none"> • vaikutus kuntalaisten arkiliikkumiseen ja liikuntapaikkojen saavutettavuuteen, sillä lähiliikuntapalvelut ja teiden kunnossapito ovat erityisen tärkeitä ikääntyneiden liikunnalle.
Vanhusneuvosto	Vanhuspalvelulaissa määritelty kunnan toimielin	Neuvosto on otettava mukaan ikääntyneen väestön hyvinvointia koskevan suunnitelman valmisteluun sekä palvelujen riittävyyden ja laadun arviointiin.	Neuvoston rooli päätöksenteossa hakee vielä muotoaan, ja vaihtelee paikkakunnittain. Esimerkiksi Oulussa toimenkuvaan kuuluu osallistua palvelujen kehittämiseen lausuntojen avulla, toimia tiedottajana, ja organisoida järjestöjen yhteistyötalaisuuksia.
Kansaneläkeläitos (Kela)			
	Sosiaaliturva. Lakisääteisen ammatillisen ja vaikeavammaisten lääkinnällisen kuntoutuksen järjestäminen. Harkinnanvaraisen kuntoutuksen järjestäminen.	Rooli työelämän ulkopuolella olevien kuntoutuksessa on pieni. Alle 4 % Kelan kuntoutuspalveluja saaneista henkilöistä on yli 65-vuotiaita (Kela 2013).	<ul style="list-style-type: none"> • Typo-kurssit: työelämästä poissa olevat monisairaat, kotona tai palvelutalossa asuvat henkilöt, joiden toimintakyky on alentunut ja arjessa selviytyminen vaarantunut eri sairauksien takia • Omaishoitajien kuntoutus

Toimija	Tehtävä/Rooli	Asema ikääntyvien liikunnassa	Toimintatavat/vaikutus
Järjestöt ja yhdistykset			
Kylä- ja kaupunginosa-yhdistykset		Lähiliikunnan järjestäminen	<ul style="list-style-type: none"> ● Keskustelu, peli- ja kädentaitokerhoja, asiointiavun tarjoamista, terveystarkastuksia, tietotekniikan käyttömahdollisuuksia ja koulutusta, liikunnan järjestämistä lähialueella ● Käyttäjät ovat usein yksinäisiä iäkkäitä henkilöitä, jotka eivät enää jaksakaan lähteä muualle.
Eläkeläis- ja veteraanijärjestöt		Noin kolmannes eläkeläisistä kuuluu johonkin eläkeläisjärjestöön ja arviolta n. 10 % jäsenistöstä on mukana liikuntatoiminnassa. (Leinonen ja Havas 2008)	<ul style="list-style-type: none"> ● Suurimpien eläkeläisjärjestöjen paikallisyhdistysten liikunta- ja aktiviteettitoiminta on laajaa. Kunta tukee usein toimintaa tarjoamalla ryhmille tiloja, kuten Oulussa Aleksinkulman. ● Eläkeliitto on Suomen suurin eläkeläisjärjestö. Se järjestää mm. vertaisliikunnanohjaajien kursseja sekä perus- että luuliikuntaryhmien ohjaamiseen. Piirien ja jäsenyhdistysten tarjoama harrastuskirjo on laaja: boccia, lentopallo, kuntosalin ja uimiseen. Tarjottu toiminta sisältää myös kilpailutoimintaa, kuten pilkki- ja hiihtokilpailuja
Sosiaali- ja terveysyhdistykset			<ul style="list-style-type: none"> ● Tyypillisesti ikääntyneiden parissa työskentelevät sosiaali- ja terveysyhdistykset ylläpitävät palvelutaloja ja vanhainkoteja, sekä järjestävät vapaa-ajan toimintaa vanhuksille. Ympäri vuorokautisen laitosasuminen on yleisin tarjottu palvelu. (Järjestöbarometri 2013) ● Vanhustyön keskusliitto on maan laajin valtakunnallinen vanhustyön järjestö. Keskusliittoon kuuluu n. 340 vanhusten parissa työskentelevää yhteisöä. Jäsenet tuottavat esimerkiksi ikääntyneiden asumis- ja hoivapalveluja, kotipalveluja, kuntoutusta ja päivätoimintaa. (Vanhustyön keskusliitto 2014). ● SOSTE Suomen sosiaali- ja terveys ry on valtakunnallinen kattojärjestö, joka kokoaa yhteen yli 180 sosiaali- ja terveysalan järjestöä sekä useita kymmeniä muita yhteistyöjäsentahoja.

Toimija	Tehtävä/Rooli	Asema ikääntyvien liikunnassa	Toimintatavat/vaikutus
Urheilu- ja liikuntayhdistykset		Liikuntajärjestöjen osuus ikäihmisten liikunnan järjestämisessä on vähäinen, ja ne tavoittavat käytännössä vain aktiivisia ikäihmisiä jotka jatkavat liikunnan harrastustaan omassa seurassa. (Ikäihmisten liikunnan toimenpideohjelma)	<ul style="list-style-type: none"> ● Suomessa on yli 11 000 liikunta- ja urheiluseuraa, joiden toimintaan osallistuu yli miljoona suomalaista lasta, nuorta, aikuista ja ikääntyvää ihmistä.
Vapaa-aika-, harraste-, ja kulttuuriyhdistykset			<ul style="list-style-type: none"> ● Harrastus- ja kulttuuritoiminnan tukeminen ja osallistuminen, sosiaalinen aktiviteetti ● Harrasteyhdistyksiä ovat esim. lemmikkieläin- tai historyyhdistykset, saunaseurat, ja auto- ja venekerhot Kulttuuriyhdistyksiä on useilla aloilla maalaustaiteesta, musiikista ja kirjallisuudesta digitaaliseen taiteeseen. Lisäksi monilla kulttuurilaitoksilla on omat kannatusyhdistyksensä.
Yksityisyrietykset			
Kuntoutusta tarjoavat yritykset ja säätiöt		Kuntoutusalan yksityiset yritykset tuottavat suuren osan esimerkiksi kuntien ja vakuutusyhtiöiden kustantamasta kuntoutuksesta.	<ul style="list-style-type: none"> ● Ikääntyneiden toimintakyvyn ylläpitoon tähtäävä kuntoutus yhdistää laitospaketoja, ryhmiä, kotikäyntejä ja omaehtoista toimintaa. ● Kuntoutusalan yritykset ja säätiöt ovat tiiviissä yhteistyössä erityisesti kuntien, Kelan, ja veteraanijärjestöjen kanssa, ja samalla esimerkiksi vuoden kestäväällä kuntoutusjaksolla verkostoon voi kuulua useita toimijoita.
Sosiaalialan yritykset ja säätiöt			<ul style="list-style-type: none"> ● Yritysmuotoiset palvelutalot ja hoivakodit, sekä kotihoitoa. Palvelua myydään sekä kunnille että yksityisille kuluttajille.
Turva-alan yritykset			Teknologiset kokonaisturvaratkaisut käyttäjille tai palvelutaloihin Esim. ArctiCare (http://www.arcticare.com/), Seniortek (http://www.seniortek.fi/) ja Viasec (http://www.viasec.fi/)

Toimija	Tehtävä/Rooli	Asema ikääntyvien liikunnassa	Toimintatavat/vaikutus
Säätiöt			
	Toteuttaa perustajan määräämää hyödyllistä tarkoitusta.	Kuten sosiaali- ja terveysalan yritykset ja kuntoutus- ja sosiaalialan yritykset, monet säätiöt on perustettu iäkkäiden hyvinvointia edistävää toimintaa varten.	<ul style="list-style-type: none"> ● Kuntoutus, palvelutalot, kotihoito. Erona yrityksiin, säätiöiden tavoitteena ei ole tuottaa voittoa. Erona yhdistyksiin, säätiöillä ei ole jäseniä eikä niiden tarkoitusta voi muuttaa.
Seurakunnat			
	<ul style="list-style-type: none"> ● Hengellisyden ja hengellisen yhteisöllisyyden merkitys ikääntyneille on usein suuri. Kolme neljästä suomalaisesta kuuluu evankelis-luterilaiseen kirkkoon (2012). 	Järjestävät liikuntaryhmiä ja ylläpitävät liikuntaseuroja erityisesti nuorille. Erityisliikuntaa jonkin verran (esim. tuolijumppa). Kirkolla on oma liikunta- ja urheiluneuvottelukunta.	<ul style="list-style-type: none"> ● Hengellisen toiminta (jumalanpalvelukset ym.) ● Kerhot, leirit ja retket ● Diakoniatyö, erityisryhmille ● Jumalanpalveluksia ja hartauksia voi seurata myös TV:n ja radion kautta. Seurakunnat ovat ottamassa käyttöön myös uusia teknologioita. Esimerkiksi Haukiputaan kirkosta on tehty 3D-malli, jossa voidaan järjestää tapahtumia.
Oppilaitokset ja opistot			
Kansalais- ja työväenopistot		Yksi tärkeimmistä ikäihmisten liikuntapalvelujen tuottajatahoista monilla paikkakunnilla.	Tarjonta sisältää liikunta- ja tietotekniikkakursseja
Sosiaali- ja terveys- sekä liikunta-alan oppilaitokset			Koulutukseen kuuluvana työharjoitteluna iäkkäiden liikunnan ohjausta
Tutkimuslaitokset		Erilaiset hankkeet sekä ammattikorkeakouluissa että yliopistoissa	Hankkeisiin osallistuminen, viikkoja-kuukausia kestävät interventiot